

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 9'50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 7. avgusta 1920.

Št. 174.

Važni sklepi železniške konference.

Zveza Maribor—Ljutomer zagotovljena. — Protidržavno gibanje v Prekmurju. — Prihod mejne komisije.

Mejna komisija.

Jutri prispe v naše mesto delimitacijska, ali mejna komisija, ki ima nalogo ugotoviti podrobno mejo med našo kraljevino ter avstrijsko republiko. Načelnik oddelka naše država je general Plivelic, kateremu bo od mariborskega mestnega poveljstva kot izvedenec dodeljen g. major Kosér. Komisija se nastani v hotelih »Zamorec« ter »Meran« in sicer pri »Zamorcu« člani našega oddelka (20 oseb) v »Meranu« pa zastopniki antante (30 sob). Zborovala pa bo ta komisija v »Vesni«, katere zgradba se v celoti in popolnoma prepusti v uporabo te komisije.

Naši neporavnani računi se torej te dni poravnava, izpraznjujejo se kraji, ki niso bili prisojeni nam, zasedajo se oni, ki so določeni nam, pa so bili doslej pod tujo upravo, zboruje se o prometu in končno se določi sedaj tudi natančno naša severna meja. Vse to so važne stvari, radi katerih smo doslej ker so bile nerešene, znatno trpeli, saj nismo niti vedeli, do kje je pravzaprav naše in od kje ni več. Končno veljavno rešitev teh do-

slej odprtih vprašanj pozdravljamo posebno kot obmejni državljani, iz vsega srca; pozivljamo pa posebno naše delegate, da poskrbe povsod in ob vsaki priliki, da se ne bodo oškodovale naše koristi in da se ne boče v vprašanju pripadnosti tega ali onega ozemlja, radi lepih oči aliarancev, popuščalo v našo škodo.

Dobra državna meja je tako važno vprašanje, da je od njega često odvisna usoda držav in narodov, pa tudi medsebojno sosedovsko razmerje, prijateljstvo ali sovraštvo. Za dobre meje se je bilo že nešteto vojen. Toda ni nam treba segati nazaj v preteklost, zgled naj nam bodo Italijani, ki si za dobre meje ne boje nakopati našega smrtnega sovraštva. Seveda z enim razločkom, da mi ne smemo zahtevati zemlje, ki ni naša, kakor to delajo Italijani.

Mejna komisija ne bo imela sicer pravice napraviti velike spremembe, ne bo imela pravice odtrgati nam cele kraje ali nam jih prideliti, njena naloga bo samo fiksirati natančne meje med kraji, ki so po saintgermainski mirovni pogodbi prisojeni nam in Avstrijem. Vendar pa tudi to ni tako brez-

pomembno, posebno za nas ne, ker naš narod in naša posest ne segata samo do tja, ampak še mnogo dlje, nego je določil zbor premodrih mož v St. Germainu in vsaka posest, ki bi jo izgubili, bi bila izgubljena po krivici.

Zanašamo se na naše delegate in upamo, da bodo zastavili vse svoje sile in ves svoj upliv, da bo zmagala naša pravična stvar.

Verižniški urad.

Razburjenost, ki je nastala pred kratkim med občinstvom, ko se je razširila vest, da je sladkor nenadoma iz prodajalnic izginil in da se ga namerava na enkrat po znatno višji ceni prodajati, je zahtevala, da se zadeva t. u. takoj preišče. Ugotovilo se je pri tem, da so imeli nekateri trgovci shranjen sladkor, kljub temu, da so strankam prodajo s pretvezo odklonili, da ga nimajo več. Eden istih je t. u. odkrito priznal, da je to radi tega storil, ker je bil od drugih trgovcev, ki so šli od trgovine do trgovine, obveščen, da je gotovo število trgovcev sklenilo prodajati sladkor od prihodnjega dneva po 70 K.

Pred vsem zato, ker bi rad preprečil, da tudi za te o jugoslovenska mladina, ki nosiš v svojem nežnem srcu tudi slične slike, ne pride dan, kakor je prišel pred davnimi leti zame, strašen dan — spoznanja. Da ne doživiš tudi ti onega zame strašnega dne, ko mi je nekaj let pozneje isti „božji človek“, ki nam je dečkom v ljudski šoli vlival v mlade duše strup nesramne laži o svetem ujetniku v Vatikanu, vse to dotedaj bajno sveto sliko nevede raztrgal s pripovedovanjem o slavnostnem sprejemu romarjev v obširni vatikanski palači pred zlatom in biseri težko okovanim prestolom na katerem je sedel kot kralj vseh kraljev na zemlji v najdražjih knežjih oblekah, nasičen z najfinejšimi jedili moj dotedanji sveti ujetnik — onemogel, siromašen v temnici ječe vkovan v težke verige. Kaj je pomagalo, da je naš „božji človek“ — morda sluteč, da nam je raztrgal otroško sliko o ujetniku v ječi, skušal dokazovati, da je papež vkljub vsemu temu sijaju in bogastvu vendarle — ujetnik in da za svojo rešitev potrebuje še več naših molitev in — Petrovega noviča. Strela dvoma je udarila v mojo nepokvarjeno dušo. In ne poznam ga večjega trpljenja, nego je verski dvom. In to trpljenje bi vam vsem, ki verujete v ujetnika v Vatikanu, rad prihranil, saj je olajšal, če vam razkrijem brezobzirno celo resnico sleparije o „ujetniku“ v Vatikanu.

Ujetnik v Vatikanu.

I.

Spominjam se še dobro, kako sem se v ljudski šoli zjokal, ko sem prvič slišal zame takrat strašno novico: sveti oče papež, živ namestnik živega Boga trpi kot ujetnik in se obrača tudi do mladine, da se ga spominja v svojih molitvah in pri — Petrovem noviču. S solzami v očeh sem si naslikal sv. očeta kot ujetnika: čestitilev starček z angeljskim obrazom, okrog glave sij svetnikov, presveto, od glada in mraza ter vsled trpinčenja po neusmiljenih jetniških paznikih oslabele truplo za silo pokrito v raztrgano haljo menihov, leži tam v temni ječi na golih tleh brez pomoči, brez usmiljenja. In v to ječo so najsvetejšega človeka... kaj še človeka, drugega včlovečenega Boga vrgli ti brezbožni Lahi, katere bi bil najrajše prav tako krvavo proklel, kakor sem slišal v vaški gostilni pijance se krvavo primojdušati; ampak tega sem se bal, ker bi bil s tem zagrešil strašen smrtni greh, za katerim sem že v duhu videl goreti grozan peklenski ogenj, okoli pa celo armado hudičev, kakor sem jih videl na slikah v cerkvi in — na sejnih. Zato sem tem bolj molil, da bi ljubi Bog vendar rešil svojega tako strašno trpečenja namestnika iz te grozne ječe. In če se ne motim, je prvi moj, za pobiranje krom-

pirja zasluženi „firar“ romal saj v namen za odrešenje sv. očeta.

Pribil sem kot uvod k našemu razmišljanju to sliko iz svojih otroških let, pribil sem jo z določenim namenom, ker ista ali saj slična slika še dandanes roma po možganih stotisočerega v take bajke trdozaverovanega ljudstva ne le zunaj po deželi, ampak tudi v mestih, ne le pri nas, ampak tudi po širnem svetu.

Štejem si v svojo sveto dolžnost, da pomagam to sliko pretrgati, jo raztrgati in uničiti tako brez sledu, da ne bo romala že v materinem naročju od roda do roda vnaprej, kakor je romala skozi celo zadnje polstoletje preko cele zemlje. In do zadnje trohice sleda bi to sliko rad raztrgal zlasti pred teboj o jugoslovenska mladina, na katero zida naša od vseh strani in znotraj ogrožena domovina, kot na tiste stebre, na katere se mora uboga preganjana domovina vnovič opreti, ko se drug za drugim zrušijo stari, trohneli, onemogli, nezanesljivi, z zlatom, rublji, leji, pa tudi že z dinarji podžagani stebri.

Da, zlasti pred teboj o jugoslovenska mladina, bi rad uničil najmanj sled te goljufive slike, ki je rodila skozi polstoletja narodom, zlasti našemu toliko nepozabnega gorja.

In zakaj stopam posebno pred našo mladino kot vničevalec te slike o ujetniku v Vatikanu?

Ugotovilo se je tudi, da so nekateri trgovci, ki so razpečavali sladkor dopoldne še po 56 K, istega popoldne po 70—78 K prodajali. Pri tem so reklamne table, ki so preje visele na vratih in po katerih se je prodajal sladkor po 56 K, odstranili, ne da bi pa kje drugod nove prodajne cene navedli, kljub temu, da že novembra meseca 1919 izdana ministr. uredba izrečno naroča, da morajo biti cene posameznim predmetom v prodajalnicah na vsakomur viden način oznamenovane. Tako so bili kupci zapeljani. V vseh teh slučajih so oblastveni organi seveda postopali v smislu zakona radi zafajitve sladkorja oziroma neoznamenovanja cen. Da bi pa isti vprašali, zakaj ni sladkorja v izložbi in ne visi zunaj izvesek s cenami, ter da se je radi tega prepovedala nadaljna prodaja ne odgovarja resnici, ker oblast nima s tem sploh ničesar opraviti. Za postopanje zoper posamezne trgovce radi draženja sladkorja ni bilo doslej zakonite podlage, ker so isti po predloženih računih prodajali preje blago z lastno izgubo in to radi konkurence.

Da bi bila ustavljena kmetica pri prodaji piščancev ni nobenemu t. u. organov nič znano. Istotako ni bila nobena prodajalka sliv ustavljena pod okolnostmi navedenimi v dotičnem članku. Res je pa, da so bili t. u. organi v nekaterih slučajih primorani postopati na trgu radi znatnega navijanja cen. Tako se je postopalo zoper nekatere prodajalke, ter so prodajale jajca po 1'50—1'60 K dočim je tržna cena 1'10—1'20 K. Potem je bila naznanjena branjevka, ki je prodajala surovo maslo v malih komadih po ceni, da je prišel kg istega na 90—100 K. Tudi so bile ovađene neke prekupovalke sadja, ker so prodajale z ugotovljenim dobičkom do 100 % in še več.

Noben tuuradnih organov gotovo nima namen poštene trgovce in naše kmete na kateri si bodi način preganjati. Da pa ta urad postopa z vso strogostjo proti onim osebam, ki izkoriščajo brezvestno razmere v škodo svojih someščanov je bil osnovan. S tem dela pač urad le na korist ne samo konsumentov, ampak tudi gotovi v prid poštenega trgovca in vestnega kmeta.

Konečno se čutim primoranega, da ščitim svoje organe pred v članku navedenem sumničanju, kakor da ne bi isti izvrševali svoje težke službe po predpisih točno in vestno, nego le iz dobičkaželjnosti. Pri tem moram poudarjati, da pristoji po naredbi deželne vlade za Slovenijo z dne 3. januarja 1920, št. 16 Uradni list št. 3 oblastvenim organom 1/4 izkúpila zaplenjenega blaga kot nagrada le v slučaju tihotapstva, ki ga je dotični organ iz lastnega nagiba ugotovil. To pa pri t. u. osebnju ne pride komaj v poštev, ker se razširja delokrog tega urada za enkrat le na mesto Maribor in okolico in ne do državne meje.

Naj bi to pojasnilo pripomoglo, da bi bila javnost o smotru in postopanju tega urada pravilno poučena in da bi ga v lastni prid v njegovi težki nalogi podpirala.

Državni urad zoper navijalce cen, verižnike itd. Podružnica Maribor.

Dnevne vesti.

Še enkrat Orlovski tabor. Klerikalci trosijo po mestu govorce in pišejo, da so za časa Orlovskega tabora Sokoli huiskali ni pisali proti Orlom. Izjavljamo, da nobeden član Sokola ni pisal o tem taboru. Saj to tudi ni bila nobena telovadna prireditev, temveč zgolj politična. V politično agitacijo pa se Mariborski Sokol ne vtika, to je bila naloga političnih organizacij.

Telovadba na Teznu. Dovolite g. urednik, da vsaj v nekaterih točkah popravim, oziroma izpopolnim »Slovenčev« poročilo od torka o telovadbi na Teznu, ker se mi res ne zdi popolnoma točno. »Slovenec« pravi, da so morale Orlice prvo prosto vajo radi »navdušenja, ploskanja, odobravanja, vzklkanja in občudovanja« ponavljati; različni gledalci mislijo, da je bil vzrok ponavljanja čisto drugi: prvič se je namreč vaja — milo rečeno — tako malo točno izvajala, da je celo po mnenju orlovskih oficirjev bilo potrebno, da se je ponavljala. Res je, da se je lahka vajica drugič bolj posrečila. »Slovenec« poroča, da je nekaj telovadnih točk moralo izostati radi poznega časa. Vzrok je tudi tu čisto drugi. Pri skušnji v petek vaje Čehoslovakov s sekiricami iz lesa nikakor niso »štimali« in jim je orlovski tehnični odbor najbrže moral namigniti, da je bolje, ako pri javni telovadbi izostanejo. Da so izostale vaje Čehoslovakinj s kijl in nastop konjenice je tudi komaj povzročil »pozni čas«, saj je še solnce sijalo ob 3/4 na 7 in bi bili orlovski generali najbrže prav radi zadržali ljudstvo še delj na Teznu z ožlom na ogromne mase jedi in pijače, s katerimi se je kupčila kaj piškavo razvijala v skrajno nezadovoljnost vseh onih prodajalcev, ki so se dali zapeljati in so morali že nekaj dni prej »paviljone« bogato založiti z raznovrstno drago robo. Slovenčev poročevalec je dr. Vrstovškovo nesrečno frazo o »najzanesljivejši armadi« skrbno zamočlal, zdela se je najprej tudi njemu predebela, ker je v duhu videval pred svojimi očmi »vrbe in...«. Privrženci stanke, ki javno, jasno in glasno prisega na načela črne Internacionale pod vrhovnim vodstvom laškega rimskega papeža, ne morejo pač nikdar biti armada, kaj pa še-le »najzanesljivejša« armada narodne države Jugoslavije in njeneq poglavarja Visočanstva Aleksandra, kateremu je dr. Vrstovšek ponujal svoje odzunaj rdeče, od znotraj pa črne regimente.

Po nemški. Na zborovanju dijaške katoliške lige je glasom »Stražnega« poročila pozdravil predsednik Nemce v nemškem jeziku. Konštatacijo, da se je to zgodilo v času, ko so Nemci ob zasedbi Radgone in Špilja dejansko napadli Slovence le radi tega, ker so bili Slovenci. V času, ko so nam zasedli Klanjce in Gradišče. Govorili so v nemškem jeziku (Nemci so bili takti in so govorili v hrvaškem jeziku) somišljeniki tiste »Straže«, ki se krega za vsak nap' na straniščih. Tisti klerikalni študentje so hoteli tudi v Mariboru vzeti v zakup slovenstvo. Spominjamo se, da se je v Mariboru ustanovil akademski klub na »nestrankarski podlagi«. Vprašamo naše zavedne slovenske dijake, kaj pravijo k taki skupnosti, ki se pri prvem javnem nastopu oglašja po nemški?

Sokol in klerikalci v Prekmurju. Pred tedni je priredil Sokol v Murški Soboti javno telovadbo in slavje priklopitve Prekmurja k Jugoslaviji. Niti v agitaciji za to prireditev, niti med prireditvijo samo se ni govorilo nikoli in nikjer o kaki politiki in o kaki stranki. Kaj pa so počenjali klerikalci? Cele tri tedne so po vseh listih tako neverjetno nesramno pisali o Sokolih, da se je celo njihovim pristašem gnjusilo. Ob priliki bomo ponatishili glavna gesla te gonje proti Sokolom, ki so samo telovadili. Sedaj pa se čudijo, da smo njihovo politično prireditev kot politiki primerno pozdravili!

Protestni shod drž. nameščencev. Včeraj zvečer se je vršil v polni poroti dvorani protestni shod državnih nastavljenecv po-

družnice Maribor in sicer z istim dnevnim redom kakor na zborovanju širšega odbora »Osrednje Zveze drž. vslužbencev in vpokojencev« preteklo soboto v Ljubljani. Shodu je predsedoval dež. sod. svet. dr. Peitler. Govoril je: o neizplačanju draginjske doklade od junija 1920 dalje; o 50% povišanju vseh prejemkov, ki so jih imeli 1. junija 1920; o pragmatiki, ki se namerava uveljaviti 1. septembra in ki jo je »Osrednja Zveza« z dvema dostavkama razširila; o pasivni volilni pravici, katere hočejo v Beogradu oropati naše uradništvo; o podraženju premoga, 100% voznine in 125% tovarnine na železnicah. Ko je govornik omenil odpravljene davek verižništva, je njegov tozadevni zaključek »sicer zavremo kolo celi državi« izval burno odobravanje. — Valjavec je pojasnjeval novo pragmatiko. Njegov protest proti trgovskemu gremiju, ki zadnji čas ostentativno napada državni urad zoper verižništvo z zahtevo, da se ta komaj ustanovljeni urad zopet odpravi, je vzbudil vsesplošno odobravanje. — Profesor Voglar je dal pojasnilo, zakaj se Srbijanci upirajo pasivni volilni pravici za državne uradnike. — Pri debati o tržnih cenah je moral vladni komisar dr. Leskovar med odločnimi protesti svoj komaj započeti govor takoj prekiniti nakar so sledili klici: Bolje da ste tiho! — Sklenile so se resolucije: 50% povišanje vseh prejemkov od dne 1. junija t. l.; službena pragmatika naj stopi s 1. septembrom t. l. v veljavo, s spremembo, da se štejejo službena leta za napredovanje v višji činovni razred in da se draginjske doklade tudi vnaprej izplačujejo; protest proti podraženju premoga; zahtevajo, da vlada dovoli najmanj 50% znižanja za vse železnice za vse drž. uslužbenice in njih obitelji; poziv mestnemu magistratu glede ureditev cen na tigu, pri pekih, v gostilnah in kavarnah in zahteva, da se vsako prekoračenje cen strogo kaznuje; protest proti napadom trgovskega gremija na drž. urad zoper verižnike; zahteva za najhujše azni verižništva tudi izvršitev že objavljenih smrtnih kazni.

Revizija trgovskih agentur. Iz trgovskih krogov se nam poroča: V Mariboru imamo sedaj okoli 120 agentur med temi 80 nemških. Nismo med tistimi, ki menijo, da je vsaka agentura nepotrebna in da se s tem izrastkom trgovstva blago samo podraži, ker trgovec, namesto naravnost naroča, še le potom agenture svoje blago iz prvega vira. So gotovi predmeti, za katere je ta posredovalna pot opravljena in celo priporočljiva. Toda v Mariboru je tekom časa, že med vojno, posebno pa po rrvratu naraslo toliko agentur, katerih imejtelji niso nikdar zovohali duha trgovine, razen, če so šli kdaj v kakšno trgovino kaj kupit. In zdaj so postali kar čez noč lastniki trgovskih agentur; med njimi so celo nekateri taki, ki so sicer drugače vslužbeni, so morda celo javni uradniki, pa se posebej pečajo še z agenturo, včasih čudne baže. Take vrste agenture ne opravljajo solidnih kupčij med prvim producentom in trgovci, marveč si nabavljajo sami blago v svrhu same prodaje na debelo in na drobno. A dočim mora vsaka branjevka plačati svoj davek in je podvržena posebno v zadnjem času morda pretirani kontroli od strani drž. urada zoper verižnike, živi večina teh skritih zakonitih agentur kakor ptice pod nebom, prosto vsake oblastvene kontrole in seveda tudi brez plačevanja pridobinskega oziroma obrt. davka. Ker ne vodijo nobenih, v vsaki postavno veljavni obrti predpisanih knjig, je tudi nemogoče kontrolirati koliko ti ljudje zaslužijo, to se da pri nekaterih k večjem oceniti po razkošnem življenju in zapravljanju po gostilnah in kavarnah in pri kvartanju. Mnogo teh tičev sploh ne spada v Maribor, imajo pa tu ne samo svoje sobe in stanovanja, ampak tudi pisarne in skladišča (bolje rečeno skrivališča) za svoje zaloge. Kdo tem ljudem oskrbuje stanovanja, ne vemo. Vemo le, da imajo vse oblasti dosti posla, če hočejo rešiti pošteno trgovino in občinstvo te nevarne nadloge.

Na Orlovskem taboru izgubljen stvari. Zavoj obleke, zgubljen in najden na nekem gostilniškem vrtu; povrtnik, pozabljen v vagonu; večji denarni znesek brez denar-

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Mariboru dne 29. avgusta 1920!

nice (bolje kakor narobe); 1 zlata in srebrna zaponka; zlata dragocena ura (zapestnica); double-zlatna zapestnica; več brošur z naslovom »Slovenci«, spisal dr. Janez Krek in navsezadnje še en zavoj nekolekovanih 1 in 2 kronskih bankovcev. Vse te stvari se dobe pri policijskem komisarijatu. Seveda jih dobi samo tisti, ki dokaže, da jih je izgubil.

Oddaja električnega toka za Maribor iz Falske elektrarne. Ravnateljstvo mestnega električnega podjetja podaja interesentom glede oddaje toka natančna pojasnila in navodila, ki jih priložimo v prihodnjih številkih, na kar že danes opozarjamo vse interese.

Trgovski gremij nam sporoča, da dopisnik naše predvčerajšnje novice o odklonitvi gremijevih objav pri »Straži« in »Slovenskem Gospodarju« ni bil upravičen podpisati pod notico trgovskega gremija. Toliko v pojasnilo.

Narodna banka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je prevzela tukajšnje podružnico Avstro-ogrske banke in pričela s svojim delovanjem. Narodna banka bo izvrševala vse v bančno stroko spadajoče posle, vendar zaenkrat lombardnih posojil še ne bo dajala.

Težka poškodba na cesti. V četrtek je šla branjevka Marija Vorabel iz Maribora v spremstvu druge ženske proti Pesnici najka nakupovat. Na povratku pozno ponoči jim je na Lajterspergu prišel nasproti nek kolesar, ki je v temi zavozil proti Vorabel in jo podrl na tla s tako silo, da je pri padcu zadobila težke poškodbe na glavi. Orožniška postaja na Lajterspergu je poklicala rešilni oddelek, kateri ji je nudil prvo pomoč in preskrbel prevoz v bolnico.

Rogaška Slatina. Naša Rogaška Slatina se je od meseca julija precej izpremenila. Veliki naval, ki je bil v juliju je prenehal. Židovski gostje, ki so bili prej v veliki večini so odšli in ostala je izbrana jugoslovenska publika, večinoma srbska. Mogoče je to za to, ker so se med sezono povišale cene in so mnogi gostje ogorčeni odhajali. O tem se je pisalo tudi v listih. Srbskim gostom se to povišanje ne zdi tako veliko, ker računajo na dinarje. Gotovo pa je, da bo to povišanje usodno vplivalo na bodočo sezono in da bodo protesti v listih kopaljšču mnogo škodovali. Rog. Slatina je tudi danes še polna, vendar ne prenapolnjena, tako da vsak gost lahko dobi sobo. Prireditve, plesi, koncerti se vrše dan za dnem. Zadnji čas smo imeli lep plesni večer mlade slov. plesalke Lidije Wisakove iz Ljubljane, ki je nastopila šele svojo umetniško pot. Mala 14 letna plesalka je pokazala, da se v nji razvija umetnica, ki je že danes dosegla visoko stopinjo plesne umetnosti. Ptujčani so nam prišli pokazati »Nebesa na zemlji«, samo da so jih premalo pripravili. Invalidni dan je nesel 9000 kron čistega dohodka. Posebno lep uspeh je imela srbska pevka gospa Iva Milojević, ki je priredila koncert 4. t. m. Nastopila je z izbranim vspevom in je dokazala, da jo moremo prištevati med najboljše jugoslov. koncertne pevke. Ime Milojević je med našo jugoslov. publiko dobro znano, zato je bila dvorana polna. Njen koncert je nudil izreden umetniški užitek. Spremljal jo je njen soprog M. Milojević, skladatelj in glasb. kritik. Bil je to večer jugoslovenske umetne in narodne pesmi na Slatini. G. Milojević namerava prirediti v slovenskih mestih, v Ljubljani, Celju, Mariboru itd. koncerte, da bo imela naša publika priliko uživati krasoto njene umetnosti. V Rogoški Slatini je sedaj mnogo odličnih osebnosti iz jugoslov. političnega in umetniškega sveta. Tu je tudi general Sturm, Jurišič in zborni poveljnik V. Vasić. — Dne 15. avgusta nas poseti Sokol.

Sokolstvo.

Sokolu v Mariboru se v zadnjem času priglajajo novi člani in članice, vendar je še mnogo dobrih jugoslovenov v Mariboru,

ki niso člani mariborskega Sokola. Sokol v Mariboru bi moral biti v Sloveniji za Ljubljano najmočnejše društvo, toda ne samo po številu, marveč tudi po svoji noranji vrednosti in izdatnosti. Kot osrednjemu župnemu društvu mu pripada največja naloga, ki jo bo zmagoval le, če ima dovolj pravih sokolskih v telovadnicah vzgojenih sodelavcev in sodelavk, zato vabimo vse Jugoslovane in Jugoslovenke v naš krog, ali predvsem vabimo našo mladino v sokolsko telovadnico.

I. pokrajinski zlet jugoslovenskega Sokolstva v Mariboru. Za zletni sklad je nabrala sestra Miša Škrjančeva v Murski Soboti o priliki sokolske slavnosti 1333 K, brat Anton Šarh v kavarni »Central« v Mariboru 1680 K, inž. g. Dračar I. tovarne za milo v Meljah po g. svet. Požegli 2000 K. Zbirka v Račju: Opekarna in tovarna za špirit in drože po 100 K, inž. Bošnjak 40 K, Kocbek, Petrovič, Lobnik, Šijanec, Slava Pipuš in Paveljšek po 20 K, Koželj, Fr. Bizjak in Minka Vokačeva po 10 K, Pirnat in neimenovani po 5 K, skupaj 400 K. Zbirka v Planini 240 K in sicer so darovali Špan Karl in Pintar 120 K, I. Robavs, K. Robavs A. Kolar, M. Kolar po 20 K, D. Leskovšek, Radej, Ludvik Vouk in Fran Fijaus po 10 K. Zbirka v Dravogradu 110 K, in sicer G. Kaiser 50 K, Zupan, Anton Kaiser, Jevšenak, Z. Kristan po 10 K, Jak. Pirtovšek 5 K, Kastelic M. in Ramid po 4 K, Očko P. in Gnamuš I. po 2 K. Zbirka v Framu 622 K darovali Posojilnica in Ivica Meda po 100 K, Černej Karl in Ivan Kodrič po 60 K, Pavel Turner in Konrad Zamolo po 50 K, Milun, Krajnc in Bezjek po 40 K, Šerbinek L., Stamoil po 20 K, Gonec A. 22 K, Gerbelšek, Pofočnik A. po 10 K. Zletni odbor se vsem darovalcem najsikrenejše zahvaluje za izdatna darila! Troški za zlet bodo veliki in zmagati jih bo moglo jugoslovensko Sokolstvo le s požrtvovalnostjo vseh bratov in sester ter prijateljev sokolske misli. Naj bi ta prva objava darov za zletni sklad našla odmeva po vsej širni Jugoslaviji, naj bi ne bilo dobrega Jugoslovca, ki bi ne prispeval na pomoč zletnemu odboru, da prvi pokrajinski zlet jugoslovenskega Sokolstva v Mariboru vspe najčastnejše. Vsak naj prispeva po svojih močeh, tudi najskromnejši dar je dobrodošel!

Zadnje vesti.

Železniška konferenca.

Maribor, 7. avgusta. Dosedanji potek konference je pokazal, da so hoteli Avstrijci nastopati proti nam, kakor proti manjvrednim, ki so še vedno v njihovi oblasti. Naši delegati pa so jih temeljito poučili, da smo mi samostojna suverena država in da se nam s to konferenco, dokler bi ne bile določene natančne meje ne bi mudilo. Včeraj so jih tudi poučili, da demarkacijska črta na Koroškem ni odpravljena, kakor so oni mislili. Včeraj dopoldan se je dosegel sporazum glede zveze Maribor—Ljutomer, ki stopi v veljavo takoj, ko ga odobrita obe vladi. Vprašanja obmejnih postaj so se tudi deloma že rešila. In sicer zvez: Dunaj—Ljubljana, Selzthal—Dravograd—Meža, Maribor—Celovec, Št. Vid ob Glini—Jesenice ter Bellak—Področica. Vzpostavi se tudi skupna obmejna kontrola v Mariboru in Celovecu, ter posebne kontrolne poslovalnice v Leibnitzu in v Spilfeldu, kjer bo poslovala naša carinska ekspozitura. Za Avstrijo pa v Št. Ilju obmejna policijska ekspozitura ter naša v Grabštajnu. V Mariboru je zaenkrat skupna kontrola še nemogoča. Avstrijski vlaki prihajajo z avstrijskim osobjem do Maribora, isto pa bi morali zahtevati tudi mi za Celovec. Razpravljala so se tudi druga politična vprašanja, ki pa še ne spadajo v javnost.

Zveza Maribor—Ljutomer.

Maribor, 7. avgusta. Glede prometa Maribor—Ljutomer nočejo Avstrijci prevzeti nikake odgovornosti in to vsled razburjenja, ki vlada med prebivalstvom ob progri Spiel-

feld—Mureck. Vendar pa bo tudi to vprašanje te dni definitivno rešeno.

Maribor, 7. avgusta. Na današnje seji konference se je sklenilo, da bo vozil na progi Maribor—Ljutomer dvakrat na dan jugoslovenski mešani vlak. Ta vlak bo samo za potnike iz in v Jugoslavijo, na umestnih avstrijskih postajah ne bo sprejemal novih potnikov.

Železniški tarifi v dinarjih.

Maribor, 7. avgusta. Počenši s 15. avgustom bodo uveljavljeni pri naših železnicah samo dinarski tarifi v osebni kakor tudi v blagovnem prometu.

Mednarodni blagovni promet.

Maribor, 7. avgusta. Konferenca je danes sklenila določbe za zedinjenje odprave blagovnega prometa med Avstrijo ter Jugoslavijo in sicer na podlagi bernskega dogovora v smislu katerega se odprava vrši potom mednarodnih tovornih listkov.

Jezikovno vprašanje v medsebojnem prometu.

Maribor, 7. avgusta. Jezikovno vprašanje v medsebojnem prometu med Avstrijo in Jugoslavijo se je rešilo sledeče: Avstrijsko osobje je dolžno prestopivši našo mejo posluževati se našega jezika, nasprotno pa se mora istotako naše na avstrijskem teritoriju posluževati nemščine.

Mejna komisija.

Maribor, 7. avgusta. Mejna komisija začne poslovati 10. t. m. ter prične z ureditvijo meje severno od Maribora.

Protidržavno gibanje v Prekmurju.

Murska Sobotica, 7. avgusta. Protidržavno gibanje se širi dalje. Povzročil ga je popis vojaških obvezancev za nabore, pred katerimi je pobegnilo mnogo mladeničev čez mejo. To gibanje pa ne podpirajo samo madžaroni in protestanti, ampak tudi pristaši župnika Klekla ter indirektno tudi vlada sama, ker prepušča vso oblast v Prekmurju Kleklovim klerikalcem. Protidržavni rovar Klekl zahteva sedaj odstranitev vsega naprednega uradništva in učiteljstva, ki naj se nadomesti z poprejšnjim, madžaronskim. Dalje zahteva tudi odstranitev književne slovenščine iz šol in uradov. V slučaju, da bi se njegovi zahtevi neugodilo, grozi s stavko otrok. Napade niso povzročili Madžari, ampak prekmurški madžaroni sami. Nezanosljiv je tudi del vojaštva, ki je na neki veselici te dni klicalo »Eljen Mágyarország!«

Vladna kriza.

LDU Beograd, 6. avgusta. Danes dopoldne so se sestali voditelji pogajanj za sestavo koncentracijskega kabineta. Razpravljalo se je o vprašanju agrarne reforme in izvoza. Došlo je do sporazuma v več točkah, toda ne v vseh. Po zanesljivih informacijah bodo gotovo vse zapreke odstranjene in verjetno je, da bo koncentracijska vlada sestavljena v teku nekaj dni.

LDU Beograd, 6. avgusta. Danes ob 10. uri so se sestali v predsedništvu ministrskega sveta dr. Vesnić, dr. Ninčić, dr. Davidović in Svetozar Pribičević, da izmenjajo misli o sestavi nove vlade. Konferenca je trajala do 12.30 popoldne. Gotovo je, da je mnogo težkoč za sestavo novega kabineta odpravljenih.

Tujim poslanikom.

LDU Beograd, 6. avgusta. Dr. Vesnić je poslal vsem poslanikom tujih držav v Beogradu vabilo, v katerem izraža zahtevo, da se morajo obračati pri izvrševanju svojih poslov edinole na ministrstvo za zunanje posle, ne pa kakor se je doslej često dogajalo, na razna druga ministrstva.

Oprostitev sodnikov od vojaškega službovanja.

LDU Beograd, 6. avgusta. Vojno ministrstvo je objavilo naredbo, s katero se oproščajo vojaške službe do 1. novembra t. l. vsi sodniki. Oni, ki se nahajajo sedaj v vojaški službi bodo takoj odpuščeni domov.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Kontoristinja, ki bi ob enem bila uporabna tudi kot prodajalka in je Sokolica, se sprejme z 15. t. m. v knjigarni in papirni trgovini Vilko Weigl, Maribor. 3—1

Mlad gospod išče sobo z vso oskrbo v bližini kor. kolodvora. Naslov naj se naznači upravništvu. 3—3

V nedeljo 8. t. m. se vršijo pojedine pogače (narodna jedila) in pečene piške. Gostilna »K večernem solncu«, Splavarska ulica 5 (Flössergasse).

Vžigalice v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Glavna zaloga M. Berdajs, Maribor. 3—1

Proda se: 1 poletna moška obleka, 1 bele hlače, 2 para močnih čevljev št. 44 in 45, pol ducata ovratnikov št. 39 in 40 in 1 usnjate gamaše. Vpraša se: Vrazova ul. 6, prtlj., levo.

Gonilni jermeni

za stroje iz pravega usnja in patent. gonil. jermeni (Fessler), dalje različne vprege za konje iz črnega ali rujava usnja, pasje torbice, pasovi za Sokole od K 70—120.

Iv. Kravos, Maribor

Trgov.: Aleksandrova cesta 13 (poleg sped. »Balkan«). Sedlarska delavnica: Koroška c. št. 17. 5—1

Za Beograd išče se vodjostrokovnjaka lesne trgovine

večjega tudi srbskega jezika, vendar ne pogoj. Nastop takoj ali čim prej. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, plače in referenc pod »Lesna družba« na upravo tega lista. 3—1

V nedeljo! V nedeljo!
Vrtni koncert

v Pekrah, v gostilni „Pod Pohorjem“ brez vstopnine in nabiranja.

Za pristna vina, sveže pivo in najboljšo kuhinjo preskrbi

Mihael Živec, gostilničar.

Pohišstvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. Izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnosti za pohišstvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomšekov trg št. 6

Švoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Najlepši nedeljski izlet z izletniškim vlakom na Koroško

Klopinsko jezero.

Za izvrstno oskrbo skrbi hotel „Klopinsko jezero“.

Bencin ■ Diesel-olje ■ Strojno-olje ■ Tovot-mast
dobavlja promptno

„Mineralna rafinerija“ Dravograd

Dopise na centralo v Mariboru. 12—2

Telefon šte. 30.

Brzjavni: Rafinerija.

Oddajo se zastopstva zmožnim tvrdkam v vseh mestih Jugoslavije.

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Iskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daže kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.